

Сюжетно-рольова гра передбачає відтворення дітьми дій дорослих і стосунків між ними [4]. У сюжетно-рольовій грі, творчій за своєю природою, діти самостійно визначають її сюжет та зміст, які зумовлюють основні лінії розгортання гри за певним задумом дітей. Сюжет є важливою складовою структури сюжетно-рольової гри. Він визначається тим колом явищ дійсності, які знаходять відображення у грі.

Дитина обирає, насамперед, ті сюжети, які постійно мають місце в її житті: гра «у сім'ю», «лікарню», «магазин», «пошту», перевезення пасажирів різними видами транспорту тощо. За тим, які сюжети розігрують діти, вихователь може скласти досить повне уявлення про зміст досвіду дитини [2, с. 424]. Умови, створені у грі спонукають дітей домовлятися, розмовляти, планувати та проговорювати різні варіанти розвитку подій гри. Таке спілкування позитивно впливає на дітей з порушеннями мовлення, вони переборюють страх розмовляти, намагаються вимовляти слова, щоб бути зрозумілими і почутими. Діти відчують відповідальність у колі однолітків за доручену роль і стараються як найкраще впоратися із завданням.

Отже, дошкільний вік є сенситивним періодом для розвитку мовлення та формування правильної вимови у дітей з порушеннями мовлення. Найкращим засобом для розвитку мовлення є гра. Доцільно використовувати дидактичні ігри, які мають навчальну мету та сюжетно-рольові ігри, які є творчими, та спонукають дітей домовлятися між собою.

Список використаних джерел

1. Дидактична гра. URL : <https://studfile.net/preview/5512848/page:16> (дата звернення: 27.02.2023)
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
3. Кузьмінська Є.О. Підготовка розумово відсталих дітей до опанування грамоти: дис. канд.. пед. наук : 13.00.03 корекційна педагогіка. К., 2015. 193 с.
4. Сюжетно- рольова гра. URL : https://pidru4niki.com/13970224/psihologiya/zagalna_harakteristika_igrovoyi_di_yalnosti_doshkilnika (дата звернення: 27.02.2023)

ІЗ ДОСВІДУ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ З МАЙБУТНІМИ ДЕФЕКТОЛОГАМИ

Супрун Д. М.

доктор педагогічних наук, професор,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна

Супрун М. О.

доктор педагогічних наук, професор,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна

Досвід підготовки фахівців людинознавчих сфер дає підстави стверджувати, що її ефективність досягається лише за умови виваженого поєднання аудиторного навчального процесу з різними видами позааудиторного життя [3]. Підготовка сучасних корекційних педагогів вимагає особливої уваги до поєднання цих двох взаємодоповнюючих ланок єдиного освітнього процесу закладу вищої освіти [1].

Історія зародження та розвитку дефектології як синтезу науки й практики засвідчує, що вирішальна роль у досягненні корекційно-розвивального результату соціалізації дитини з особливими потребами завжди належала постаті педагога [2; 4]. Саме керуючись означеними орієнтирами, педагоги сучасних закладів вищої освіти налаштовують своїх молодих колег – студентів на всебічне пізнання основ свого фаху.

Розуміючи, що майбутній фахівець у галузі спеціальної психології та корекційної педагогіки має постійно долучатися до практичної складової своєї професії, викладачі кафедри психокорекційної педагогіки факультету корекційної педагогіки та психології УДУ імені Михайла Драгоманова налагодили постійний різноплановий зв'язок із широкою мережею закладів спеціальної освіти та реабілітаційних центрів різного типу. Студенти проходять у них усі види навчальної практики, починаючи від волонтерської і закінчуючи переддипломною. Аналогічну роботу здійснюють педагоги всіх профільних кафедр різних закладів вищої педагогічної освіти нашої держави. Проводячи цю роботу зі студентами-дефектологами, ми насамперед звертаємо увагу на формування їхньої світоглядної професійної позиції.

Особливим засобом формування світогляду майбутнього спеціального педагога є його долучення до світу театру. Так, завдяки співпраці кафедри з провідною актрисою Київського академічного театру юного глядача на Липках Оленою В'ячеславовною Михайличенко (Гончаровою) ми маємо нагоду долучатися до перегляду вистав цього славетного театру, що мають особливу педагогічну спрямованість. Ураховуючи те, що О. В. Гончарова поєднує роботу в театрі та в кіно з навчанням на заочному відділенні факультету спеціальної та інклюзивної освіти закладу вищої педагогічної освіти, педагоги і студенти факультету мають можливість отримати щасливу можливість спілкуватися з нею та іншими майстрами сцени. Особливий резонанс серед викладачів і студентів факультету мав перегляд блискучої вистави «Мене прислав доктор Хоу» – сценічної редакції відомої п'єси В. Гібсона «Та, що створила диво». Події твору базуються на достовірних фактах біографії Хелен Келлер, яка ще в ранньому віці втратила слух і зір. У зворушливій анотації до вистави наголошується, що злість й непокоря обмежували життя дівчинки-підлітка, а душа страждала, прагнула любові й захисту. Батьки написали листа відомому лікарю Хоу з надією на порятунок дитини. За рекомендацією лікаря до них приїздить молода вчителька Енні Саллівен, яка колись подолала власні фізичні вади. Спершу запропоновані нею методи виховання піддаються сумнівам і скептицизму в родині, та й Хелен, немов звірятко, тікає від учительки, але в цьому конфлікті Енні не поступається нікому. Саме її наполегливість і любов спричинили диво – маленька Хелен навчилася читати й писати, взаємодіяти з навколишнім світом. Згодом вона написала книжку

«Історія мого життя». Можна вважати, що це посібник-орієнтир для людей, котрі втратили віру в себе.

Глядачі мають змогу переглянути виставу двох складів виконавців і кожного разу ця зворушлива історія бентежить серця глядачів. Окрім позитивного емоційного сприйняття вистави, студентів налаштовують на всебічний аналіз професійних психолого-педагогічних елементів твору. Студенти працюють над визначенням спектру засобів впливу на дитину з особливими потребами, що були закладені драматургом і розкриті акторами завдяки блискучому режисерському задуму знаного далеко за межами України режисера-постановника Ю. Лізенгевича.

Щаслива нагода доторкнутися до високого мистецтва дає педагогам змогу запропонувати студентам по-іншому подивитися на життя відомої нашої співвітчизниці О. І. Скороходової, яка втративши в ранньому дитинстві слух і зір, завдяки зусиллям свого талановитого вчителя – професора І. О. Соколянського досягла широкого визнання як вчена-дефектолог і як поетеса. Її книга «Як я сприймаю, уявляю та розумію оточуючий світ» отримала світове визнання. Принагідно зазначимо, що значний період свого творчого життя І. О. Соколянський науково-плідно пройшов в Україні. Його робота в Харкові та Києві знаменувалася значними професійними досягненнями для всієї вітчизняної дефектології. Для нас особливо цікавим фактом є те, що в 1919 році він створив в Умані школу для сліпохлухонімих.

Отже, наш певний досвід співпраці з театральними колективами дає підстави стверджувати, що за умови виваженого долучення до висот драматургії у студентів може сформуватися більш осмислене сприйняття реалій своєї майбутньої професійної стежини.

Список використаних джерел

1. Супрун М. О., Висоцька А. М., Гладченко І. В. Соціалізація дитини з обмеженими розумовими можливостями в сучасному освітньому вимірі : навч.-метод. посіб. Київ : Інститут спеціальної педагогіки, 2014. 214 с. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705560> (дата звернення: 23.02.2023).
2. Супрун М. О. Корекційне навчання учнів допоміжних закладів освіти: витоки, становлення та розвиток (друга половина XIX – перша половина XX ст.): монографія. Київ : Вид. КЮІ МВСУ Паливода АВ, 2005. 326 с.
3. Супрун М. О. Основи професійного самовиховання майбутнього співробітника МВС України: навч. посіб. Київ : КІВС, 1998. 100 с.
4. Супрун Д. М., Супрун М. О. До 80-річчя від дня народження М. З. Кота. *Корекційна педагогіка*. 2021. №1-2. С.46-47.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ВОРКАУТУ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Ушкало К. О.

здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна